

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Ενεργώ ως Πολίτης»

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Ενεργώ ως πολίτης» απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες όλων των τάξεων (από το νηπιαγωγείο μέχρι το λύκειο) και όλων των τύπων σχολείων και αποτελεί μία πρόταση προσέγγισης θεμάτων που συνδέονται με τη συμμετοχή στη δημοκρατία και στη δημόσια πολιτική ως πολίτες.

Σκοπός του προγράμματος είναι να συμβάλλει στη διαμόρφωση των μαθητριών/τών ως ενεργών πολιτών. Μέσα από βιωματικές, μαθητοκεντρικές, ομαδοσυνεργατικές και ανακαλυπτικές δραστηριότητες επιδιώκεται η καλλιέργεια της κριτικής τους σκέψης, της αναλυτικής τους ικανότητας, των ερευνητικών δεξιοτήτων τους, της διαπολιτισμικής τους κατανόησης, της ικανότητάς τους να επικοινωνούν και να συνεργάζονται, της ευελιξίας και προσαρμοστικότητάς τους, της ενσυναίσθησής τους, της επιχειρηματικής τους σκέψης και των ηγετικών τους δεξιοτήτων.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε μέσα από ένα σύνολο δραστηριοτήτων που αφορούσαν τις θεματικές ενότητες:

1. Η ταυτότητα:
Ο εαυτός μου και οι άλλοι
Αποτυπώματα
2. Η συνύπαρξη:
Μπορούν οι λέξεις να μας φέρουν κοντά
3. Κανόνες και δίκαιο:
Δικαίωμα, τι είναι;

Θεματική ενότητα: Ταυτότητα

Ο εαυτός μου και οι άλλοι

Σκοπός της θεματικής αυτής είναι η κατανόηση της έννοιας της ταυτότητας και της μοναδικότητας κάθε ανθρώπου.

Συγκεκριμένα, στόχος είναι τα παιδιά:

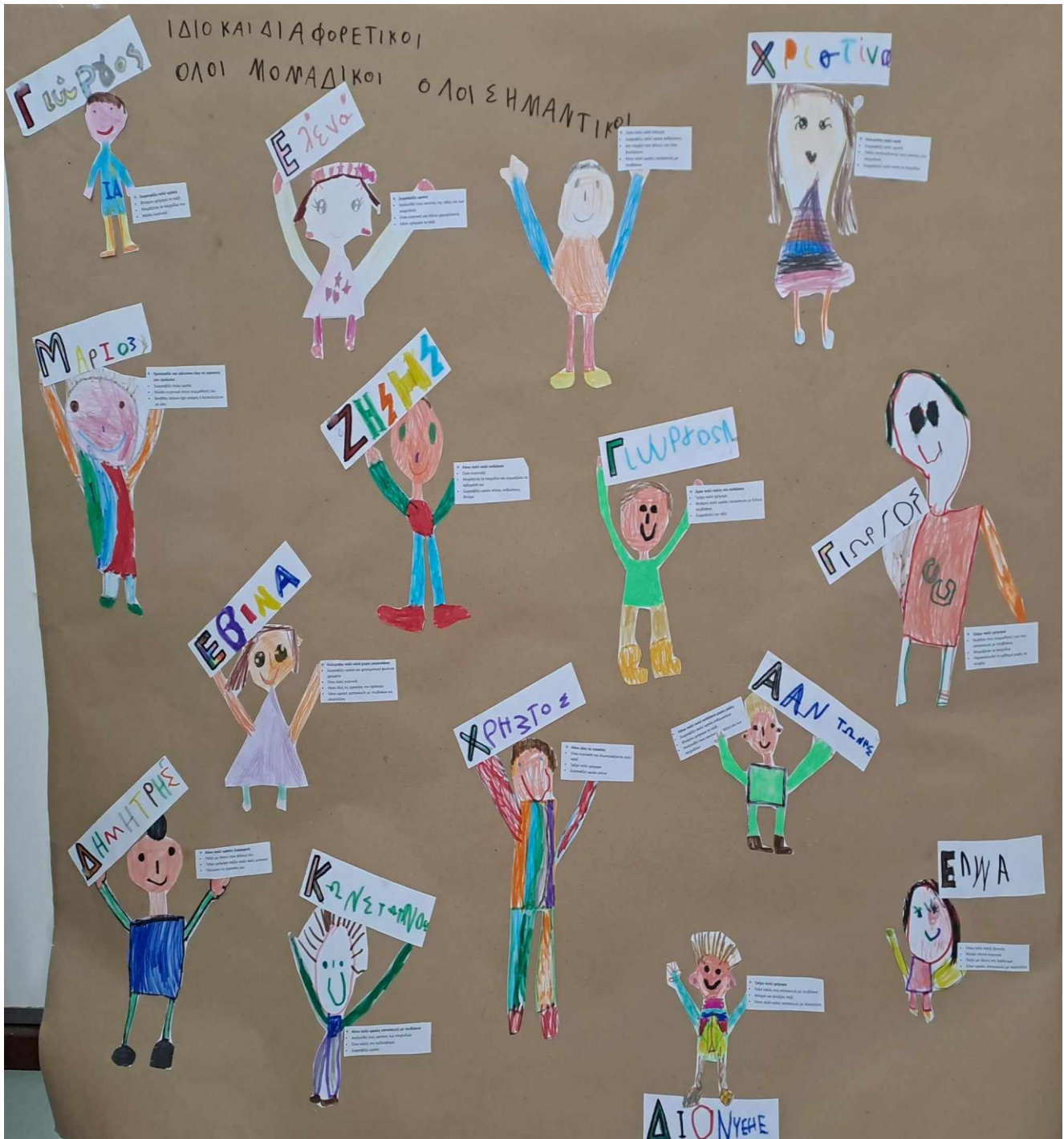
Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία του ονόματός τους ως διακριτό στοιχείο της ταυτότητάς τους: μέσα από τη διαλογική συζήτηση οι μαθητές συνειδητοποίησαν τη χρησιμότητα του ονόματός τους καθώς και ότι αποτελεί μέρος της ταυτότητάς τους. Παρουσιάζοντας τον εαυτό τους στους συμμαθητές τους ανακαλύψαν και άλλα στοιχεία που συνθέτουν την ταυτότητα τους (χαρακτηριστικά προσώπου, εθνικότητα, χαρακτήρας, προτιμήσεις σε χρώματα-φαγητά-παιχνίδια, κλπ) διαπιστώνοντας ότι όλοι έχουμε μεταξύ μας κοινά αλλά και διαφορετικά στοιχεία.

Να αποκτήσουν θετική εικόνα για τον εαυτό τους (αίσθημα αξίας και αποτελεσματικότητας): μιλώντας κάθε μαθητής για τα πράγματα που καταφέρνει και κάνει αλλά και ακούγοντας από τους συμμαθητές του να διατυπώνουν τα θετικά στοιχεία που αναγνωρίζουν σε αυτόν δημιουργήθηκε ένα αίσθημα αυτοπεποίθησης, αναγνώρισης της αξίας του καθενός.

Να αντιληφθούν-κατανοήσουν ότι όλοι είμαστε ίδιοι και διαφορετικοί και εξίσου σημαντικοί: μέσα από την παρουσίαση της ταυτότητας του καθενός οι μαθητές συνειδητοποίησαν ότι η διαφορετικότητα που έχουν μεταξύ τους δεν αποτελεί εμπόδιο στην συνύπαρξη τους στο σχολείο, στις ομάδες δραστηριοτήτων που συμμετέχουν ή στην κοινότητα που ανήκουν.

1. Ομαδική εργασία

Αφίσα όπου κάθε μαθητής ζωγράφισε τον εαυτό του, έγραψε το όνομά του και καταγράφηκαν τα θετικά τους στοιχεία όπως αυτά διατυπώθηκαν από τους συμμαθητές τους. Τίτλος της αφίσας «ΙΔΙΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ , ΟΛΟΙ ΜΑΝΑΔΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ»

Αποτυπώματα

Σκοπός της θεματικής αυτής είναι η κατανόηση της έννοιας της ταυτότητας και της μοναδικότητας κάθε ανθρώπου, καθώς και της ισοτιμίας όλων μέσα σε μια κοινότητα - κοινωνία.

Συγκεκριμένα, στόχος είναι τα παιδιά:

Να προσεγγίσουν τη μοναδικότητα της ατομικής ταυτότητας τους: με αφορμή την συζήτηση γύρω από τη μοναδικότητα των δακτυλικών αποτυπωμάτων κάθε παιδιού ενισχύθηκε η έννοια της μοναδικότητας της ταυτότητας τους. Μέσα από την παρατήρηση των δακτυλικών αποτυπωμάτων με την χρησιμοποίηση μεγεθυντικών φακών και την κατασκευή ατομικών και ομαδικών έργων οι μαθητές κατανόησαν ότι τα αποτυπώματα αποτελούν βασικό στοιχείο της ατομικής τους ταυτότητας, το οποίο είναι ταυτόχρονα και μοναδικό αφού κανείς άλλος άνθρωπος δεν έχει το ίδιο αποτύπωμα με αυτούς.

Να αντιληφθούν-κατανοήσουν ότι όλοι είμαστε ίδιοι και διαφορετικοί και εξίσου σημαντικοί: μέσα από την παρατήρηση των δακτυλικών αποτυπωμάτων οι μαθητές συνειδητοποίησαν ότι η διαφορετικότητα που έχουν μεταξύ τους δεν αποτελεί εμπόδιο στην συνύπαρξη τους στο σχολείο, στις ομάδες δραστηριοτήτων που συμμετέχουν ή στην κοινότητα που ανήκουν, αντιθέτως δημιουργείτε μια δημιουργική και καθόλου βαρετή αλληλεπίδραση. Η διαφορετικότητα οδηγεί τους μαθητές στη σύνθεση-δημιουργία μοναδικών έργων.

Στα πλαίσια υλοποίησης αυτής της ενότητας οι μικροί μαθητές έφτιαξαν τις παρακάτω εργασίες

1. Ατομικές εργασίες

Περίγραμμα παλάμης και αποτυπώματα δακτύλων, παρατήρηση δακτυλικών αποτυπωμάτων με μεγεθυντικό φακό

2. Ατομικές εργασίες: Γινόμαστε ζωγράφοι και ζωγραφίζουμε με την τεχνική του πουαντιγισμού.

Δημιουργία μοναδικών έργων τέχνης με τα δακτυλικά αποτυπώματα των παιδιών.

3. Ομαδική εργασία με τη μεγέθυνση και σύνθεση των δακτυλικών αποτυπωμάτων μας.

Μεγέθυνση δακτυλικών αποτυπωμάτων και δημιουργία αφίσας όπου τα αποτυπώματα έγιναν μπαλόνια. Μήνυμα αφίσας « ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΝΩΝΕΙ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ»

4. Ομαδική εργασία: Κολάζ με δακτυλικά αποτυπώματα

Ομαδική εργασία με αποτυπώματα των παιδιών. Η γύρη των λουλουδιών είναι μεγεθυμένα αποτυπώματα των παιδιών και τα πέταλα αποτυπώματα με το δάχτυλο.

Θεματική ενότητα: Συνύπαρξη

Μπορούν οι λέξεις να μας φέρνουν κοντά;

Σκοπός αυτής της θεματικής είναι να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι για την αρμονική συνύπαρξη των ανθρώπων είναι αναγκαία προϋπόθεση ο σεβασμός των άλλων και η τήρηση ηθικού ορίου έναντι όλων.

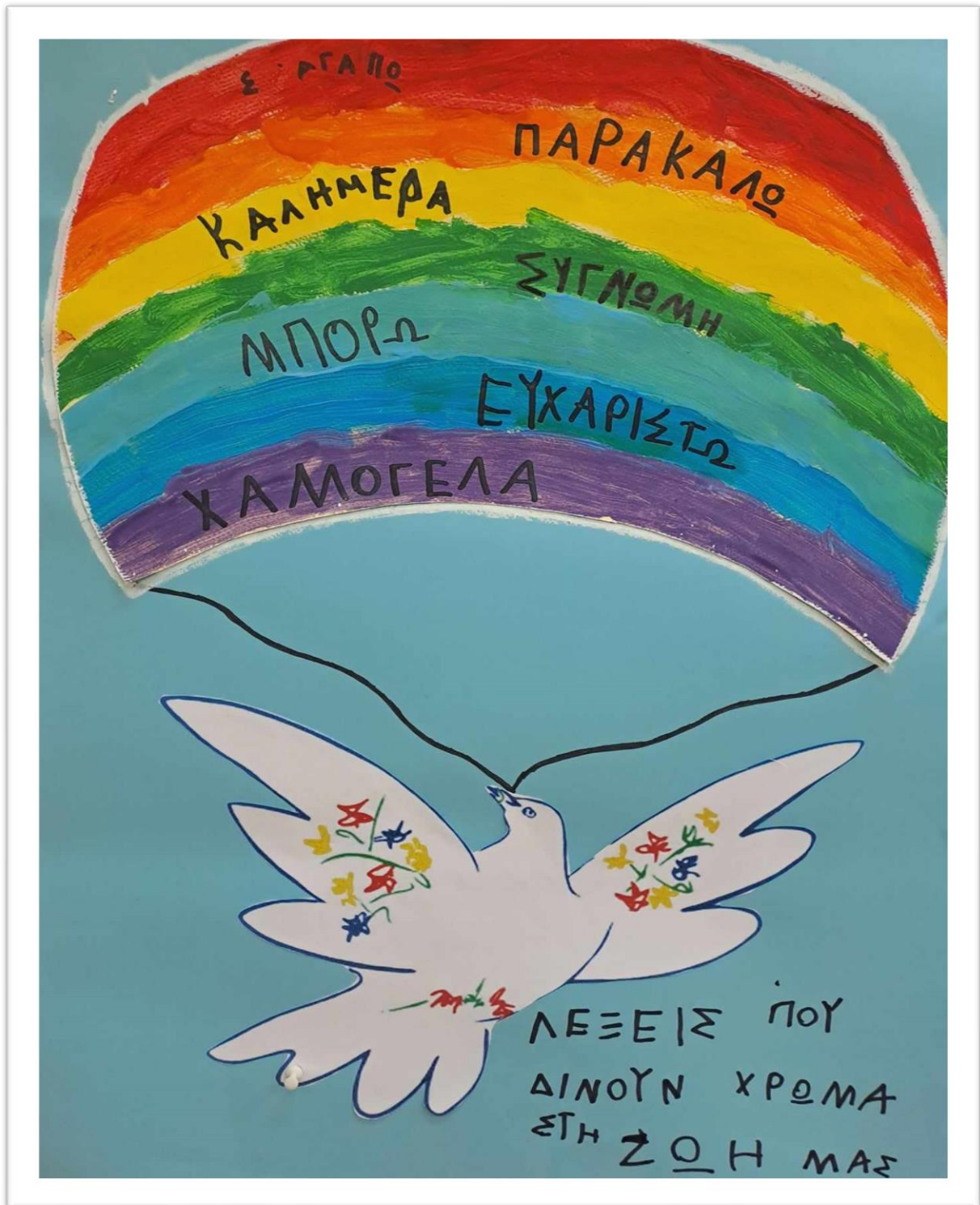
Συγκεκριμένα, στόχος είναι τα παιδιά:

να διαπιστώσουν τη δύναμη των λέξεων: μέσα από τη διαλογική συζήτηση και τη διατύπωση κατάλληλων ερωτήσεων οι μαθητές ανακάλυψαν ότι οι λέξεις, τα λόγια που χρησιμοποιούν μπορούν να πληγώσουν ή να κάνουν τους άλλους να αισθανθούν όμορφα, ζεστά, γλυκά και να μας φέρνουν κοντά. Τα παιδιά ανέτρεξαν σε λόγια ή εκφράσεις που τους προκάλεσαν χαρά ή τους έκαναν να πληγωθούν-να θυμώσουν. Διαπίστωσαν λοιπόν ότι οι λέξεις μπορούν να μας ενώσουν, να μας κάνουν να αγαπήσουμε-συμπαθήσουμε ο ένας τον άλλον ή να μας απομακρύνουν πληγώνοντάς μας.

να αντιληφθούν ότι ο σεβασμός των άλλων και τα ηθικά όρια συμβάλλουν σε ένα κλίμα αρμονικής συνύπαρξης: μέσα από διαλογική συζήτηση, προβληματισμούς, παιχνίδια ρόλων οι μικροί μαθητές ανακάλυψαν ότι όταν μιλάμε με σεβασμό απέναντι στους φίλους μας, στους ανθρώπους γενικά αυτό μας φέρνει κοντά και δημιουργεί κλίμα συνεργασίας και αλληλοβοήθειας. Όλα μπορούν να ειπωθούν αλλά με τις σωστές λέξεις και σκεπτόμενοι ότι δεν κάνω στους άλλους ότι δεν θέλω να μου κάνουν.

Μέσα από την ανάγνωση κατάλληλων παραμυθιών τα παιδιά προχώρησαν στην κατασκευή δύο ομαδικών εργασιών.

1. Ομαδική εργασία «Λέξεις που δίνουν χρώμα στη ζωή μας»

Θεματική ενότητα: Κανόνες και Δίκαιο

Δικαίωμα, τι είναι;

Στόχοι της θεματικής αυτής είναι τα παιδιά:

Να κατανοήσουν την έννοια του δικαιώματος μέσα από τις προσωπικές τους εμπειρίες και γνώσεις για τον κόσμο. Μέσα από τη διαλογική συζήτηση που αναπτύσσεται, γύρω από το δίπολο δίκαιο – άδικο, οι μαθητές εκφράζουν-διατυπώνουν τις εμπειρίες και τις σκέψεις τους ως προς το αίσθημα του δικαίου. Διατυπώνουν το αίσθημα διακαίου όποτε αισθάνονται ότι καταπιέζονται, υφίστανται κακομεταχείριση ή αδικούνται.

Να διακρίνουν τις 4 κατηγορίες των δικαιωμάτων των παιδιών: Επιβίωσης, Ανάπτυξης, Προστασίας και Συμμετοχής καθώς και τη μη αναγνώριση και εφαρμογής των δικαιωμάτων σε όλα τα παιδιά της γης.

1. Ομαδική εργασία

Αφίσα με τις 4 κατηγορίες των δικαιωμάτων των παιδιών: τα παιδιά μετά από συζήτηση ζωγραφίζουν τα δικαιώματα των παιδιών. Στη συνέχεια ομαδοποιούν τα δικαιώματα στις 4 κατηγορίες: επιβίωση, ανάπτυξη, προστασία και συμμετοχή και τα κολλάνε σε χρωματιστό χαρτί αντιγράφοντας-γράφοντας τα δικαιώματα όπως μπορούν.

2. Ομαδική εργασία

Αφίσα με τίτλο «Τα δικαιώματα ταξιδεύουν»

Οι μαθητές με την τεχνική του κολάζ έφτιαξαν τον παγκόσμιο χάρτη. Πάνω σε αυτό κόλλησαν 4 καράβια, που είχαν δημιουργήσει, με τους καπετάνιους τους. Στο πανί κάθε καραβιού έγραψαν τις κατηγορίες των δικαιωμάτων των παιδιών και στο σκαρί τους τα δικαιώματα. Η αφίσα περιλαμβάνει το μήνυμα:

**«Φύσα αέρα δυνατά
να φτάσουν τα δικαιώματα
σε όλου του κόσμου τα παιδιά!!!**

**Να τα ακούσουν και οι
ΜΕΓΑΛΟΙ
και να αγωνιστούνε πάλι!!!»**

